

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تاثیر آموزش ویدئویی مراقبت از خود بر کیفیت زندگی و رفتارهای خودمراقبتي بیماران
مبتلا به پمفيگوس

پايان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری داخلی-جراحی

استاد راهنما: دکتر شکوه ورعی

استاد مشاور: دکتر زهره پارسایکتا

استاد مشاور آمار: دکتر میر سعید یکانی نژاد

سلیمان محمدی اقدم

تیر ماه ۱۳۹۳

چکیده فارسی

زمینه و هدف: کیفیت زندگی بیماران مبتلا به پمفیگوس به دلیل تغییرات بوجود آمده در پوست و ظاهرافراد تحت تاثیر قرار می گیرد این بیماران پس از گذراندن دوره ی حاد بیماری، از بیمارستان مرخص می شوند اما به دلیل مزمن بودن بیماری نیاز به مراقبت از خود در منزل دارند، لذا آموزش مناسب می تواند علاوه بر بهبود کیفیت زندگی آنان باعث افزایش رفتارهای خودمراقبتی می شود. بر همین اساس پژوهشگر بر آن شد تا پژوهشی تحت عنوان بررسی تاثیر آموزش ویدیویی مراقبت از خود بر کیفیت زندگی و رفتارهای خودمراقبتی در بیماران مبتلا به پمفیگوس انجام دهد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر به صورت نیمه تجربی در بیمارستان فوق تخصص پوست رازی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۹۳-۱۳۹۲ انجام شد. در این پژوهش، ۸۰ بیمار که دارای شرایط ورود به مطالعه بودند، به روش تصادفی در دو گروه مداخله و کنترل قرار گرفتند. ابزار جمع آوری داده ها شامل فرم مشخصات دموگرافیک، پرسشنامه کیفیت زندگی SF-36 و پرسشنامه رفتارهای خودمراقبتی بود. پرسشنامه های کیفیت زندگی و رفتارهای خودمراقبتی توسط هردو گروه کنترل و مداخله در ابتدا پر شد سپس دو گروه آموزش روتین بیمارستان را دریافت کردند، در گروه مداخله یک عدد لوح فشرده آموزش ویدیویی مراقبت از خود داده شد سه ماه بعد کیفیت زندگی و رفتارهای خودمراقبتی مجدداً با ابزارهای ذکر شده مورد ارزیابی قرار گرفت. داده های جمع آوری شده با استفاده از روش های آماری تی زوج و تی مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: تحلیل های آماری نشان داد، میانگین کلی کیفیت زندگی قبل از مداخله در گروه کنترل و مداخله به ترتیب ۴۳/۶ و ۴۳/۷ بود که این میزان سه ماه بعد از آموزش در گروه کنترل ۴۶/۰۳ و در گروه مداخله به ۴۸/۹۹ رسید و تفاوت آماری معنی دار بود ($p=0.01$). همچنین میانگین کیفیت زندگی در گروه مداخله سه ماه بعد از مداخله در تمامی ابعاد کیفیت زندگی افزایش یافت ولی در بعد عملکرد اجتماعی تفاوت آماری معناداری نداشت. میانگین کلی رفتارهای خودمراقبتی قبل از مداخله در گروه کنترل و مداخله به ترتیب $1/08 \pm 2/47$ و $0/95 \pm 2/40$ بود که این میزان سه ماه بعد از مداخله در گروه کنترل به $1/17 \pm 2/6$ و در گروه مداخله به $1/04 \pm 3/7$ رسید. و تفاوت آماری رفتارهای خودمراقبتی بعد از مداخله معنی دار بود ($p<0.001$).

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد که علاوه بر آموزش های روتین با در اختیار قرار دادن سی دی آموزشی در بیمارستان و بعد از ترخیص، در منزل می توان موجب ارتقای کیفیت زندگی و همچنین ارتقاء رفتارهای خودمراقبتی در بیماران مبتلا به پمفیگوس شد.

کلمات کلیدی: آموزش ویدیویی، کیفیت زندگی، رفتارهای خودمراقبتی، پمفیگوس

Tehran University of Medical Sciences
Nursing and Midwifery Faculty

**The effect of self-care education(by video set) on self-care
behavior and quality of life of patients with pamphigus**

Supervisor: Dr Shokouh Varaiee

Advisor:Dr Zohreh ParsaYekta

Soleyman Mohammadi Aghdam

June 2014

Abstract

Background: Quality of life in pemphigus patients will be affected by the change in skin and appearance of patient. Due to the chronicity after acute infection period, patients will be discharged from the hospital and receive care at home, so proper training can improve their quality of life and self-care behaviors. Based on this, the researcher was to investigate the effects of self-care video education on quality of life and self-care behavior in pemphigus patients.

Method: This research is a Quasi-experimental study in Razi Hospital, dependent of Tehran University of Medical Sciences, in 1392-93. In this study 80 patients who met the inclusion criteria were randomly assigned to intervention and control groups. Data collection instruments were, included demographic characteristics, quality of life questionnaire SF-36 and self-care behavior questionnaire. Before receiving any education about pemphigus, quality of life and self-care behavior were measured in both groups. Then they received routine hospital training. The intervention group was given a self-care education video CD. Three months later the patient's quality of life and patient self-care behavior were assessed again with the above instruments. The data collected were analyzed with using statistical methods: paired t-test and independently t-test.

Result: Statistical analysis showed that the Average overall quality of life before the intervention in the intervention and control groups, respectively, 43.6 and 43.7. Three months after intervention, the rate in the control group 46.03 and in the intervention group 48.99. And the difference was significant in both groups after the intervention ($p=0.01$). The mean quality of life at three months post-intervention, all of dimensions quality of life increased in the intervention group. But after social performance dimension not significantly different. Average self-care behavior before intervention in the intervention and control groups was respectively, 2.40 ± 0.95 and 2.47 ± 1.08 . Three months after intervention, the rate in the control group 2.6 ± 1.17 and in the intervention group 3.7 ± 1.04 increased. Self-care behavior was statistically significant difference ($p<0.001$).

Conclusion: The results showed that in addition to routine training offering educational CD in hospital and after discharge, at home can improve the quality of life and to promote the self-care behavior in patients with pemphigus.

Keywords: Video education, Quality of life, self-care behavior, pemphigus